

Tánag d'Fhánaid an einigh

[McKenna, L.: *The book of Magauran*, Dublin, 1947, poem 27]

Giolla na Naomh Ó hUiginn .cc.

1 Tánag d'Fhánaid an einigh
Magh Aoi [mo] lorg láindeimhin;
glór mín dlighim re gach ndreim
sirim gach tír fo thuairim.

2 Céillidh gach aon bhíos i mbroid
..... deach fear ag Fánoid;
mór broid gach dheighfhir re dán,
goid an einigh don abhrán.

3 Is é an t-abhrán ro fhalaigh
a n-éadáil a n-ealadhain;
do sgar an daghdhán re a dhath
abhrán ban agus bhachlach.

4 Le ríoghaibh caigillte an chruidh
nach tabhair treas ar mianaibh
binne an chliar abhrán [n-olcach]
's an camdhán fiar fíorlochtach.

5 ['Siad a nduasa] a ndúthaigh dáibh
biadh [ó n-a mbairdne] d'aghbháil;
mór an ceannach ar a gcuid,
ór ná heallach ní iarraid.

6 Sgárrlóid ór is eich is ba
duasa deaghaosa dána;
a n-éadáil mhór - ní muirn bheag -
cuirn agus ór is airgead.

7 Cliar ag cách rinne ghá rádh
cliar re . . . an abhrán
gach file binn dá bhádhadh,
tinn lem chridhe is comhthlámadh.

8 Do-rinneadh creach nach cóir dhi
- ní théid rinn anadh [uirre] -
dá dtrian bhó is each is arradh;
ní mó creach dá gcualabhar.

9 Dá dtrian ionnmhais Inse Fáil
fheacht eile rob í ar n-éadáil;
ba fairbríogh, ba boing re baois,

boill na n-airdríogh ro iarrmaois.

10 Maol Seachlainn Gabhrán do ghuin,
aonshúil Eochadha d'iarraidh,
gor shir sinn saoghul Mo-Bhí
nír daoradh inn fa éinní.

11 Sa Bhréifne ní beag a rath
[ag] cloinn Bhriain mhóir mheic Eachach,
re lá gan deibheach re dáimh
a-tá an t-eineach ar admháil.

12 Oireacht meanmnach Maighe Sléacht,
Teallach n-Eachach na n-airdéacht,
síothmhagh ar a sill gach neach
do díochradh inn an t-eineach.

13 Do creachadh [i n-]Inis Fháil
re fios an einigh d'aghbháil;
an fhéile mar do fhuair cor
do-chuaidh Éire as a hionadh.

14 Teallach n-Eachach na n-arm nglas
[gan] an eineach ná an ionnmhas,
deighfhir gan eallach gan ór,
teallach an einigh dh'adógh.

15 Tomás mhac Briain bhriseas cath
is é triath Teallaigh Eachach;
fear grádha inn n-a aireacht,
dána linn a lorgaireacht.

16 Ní fhuil más fhíor don fhior sgeoil
- nocho triall i dtír n-aineoil -
ó bhord [Mhuaidhe is Mhuighe Aoi]
uainne acht madh uidhe aonlaoi.

17 Dodhola ar fud na Fódla
ar gcíos [cáir dá] chomhfhógra;
sgéal truagh mar tharla an t-eineach,
ag sluagh Bhanbha is beigeineach.

18 'Na chion féin fuair a ghabháil
ag Mág shoichleach Shamhradháin;
ón té gar chóir a chagar
nocho dóigh é d'fhuaslagudh.

19 Easbhaidh bhó is ionnmhuis is each
ar a thír tug an t-eineach

- téigheadh fa chrodh mar [ro] chleach
's nír ghon éinfhear don oireacht.

20 Is ríoghdha rugadh an bhreath
ag mac Bhriain Bheinne Coilceach,
ár ar chrodh gé do chuir sin,
is gan dol fa fhuil an einigh.

21 Fíor mo ghuth re géig bhFinne
- maith fuigheall na fírinne -
“Do-ghéabh loghadh ar brú bháis
acht go molar thú, a Thomáis.”

22 Teallach n-Eachach na n-each ngeal
teine bheo nachar báidheadh;
bristear ar chách gach cath leo,
a rath go bráth bidh bitbheo.

23 Mac meic Dhonnchaidh Dúin Uisnigh
fhadós teine an teallaighsin;
a bhronnadh mar ghual ngairthe
connadh buan a beathaighthe.

24 Athair Tomáis tug gach maidhm,
Brian Breaghach rob é a fhorainm;
ba Brian Breaghach im cheann gcreach
an seadhach fial seang suirgheach.

25 Ríoghraidh Teamhrach tuaithe Breagh
is iad sgath gléire Gaoidheal;
ar fhud Bhanbha cian ro clas
a dtarra i mBrian dá mbreaghas.

26 Breaghdhacht tar gach neach fo nimh
is [don] ríoghraidhsin ráidhtir;
a rádh re neach im ní olc
ní hí ar mbreath ar an mbreaghocht.

27 Is í an bhreaghdhacht gi bé i mbeath
gaisgeadh is uail is eineach;
ag sin triar nar thrí lochta
do bhí i mBrian na breaghdhocta.

28 Ceirde a athar ó [do] fhás
meabhrach a-táid ag Tomás;
an triur ro bhaoi i mBrian ón bhruigh
dlaoi ar an triar [nocha] thugsun.

29 Gaisgeadh is eineach is uail

san fhearchoin éachtaigh armruaidh;
n-a dhiaidh leanas - 's ní dá locht -
breaghas Briain is a bheodhocht.

30 An fód fíreonach i bhfuil
is dá cheinéal cleath Lughmhaigh;
suithneart san úir as ar fhás
do chruithneacht a túir Tomás.

31 Ríoghan chongháireach caithmheach
a thír duasbhog deaghaithneach;
a fíodh ná a talamh ní thug
a dtaradh acht d'fhíor fhialbhug.

32 A thuath ní théid ar a muin
marcach ainfhial nach easguir;
tír na ngeileach 's na ngreagh seang
fear gan eineach ní fhuilngeann.

33 Dá thír is fearta féile
freasdal churadh Coirshléibhe,
íodhna a thuath nar chnaoi bha chradh
is gnaoi í Dhuach fan domhan.

34 Liaide uisge a ól go beacht
dála an uarán gá oireacht;
bronnadh cruídh gan chruas do chách
is suas do chuir a chonách.

35 Eineach orra gá fhuráil
is binn le síol Samhradháin;
neach do mhéadaigh miadh na ndámh
gá riar ag géagaibh Gabhrán.

36 Ní uil is ní bhia is dá mbeath
fear don aicme gan eineach
- comhartha a síl is sé riamh -
ní díbh é dámadh ainfhial.

37 Gach [cuaine] thaobhthrom thorrach
gealál déadbhán dearclonnach;
an tír i n-ionbhaidh a hoir
bídh re hiongnaibh gá hiarraidh.

38 Mórsháith tánaisde a thíre
beag nar bháidh clú a choimhdhíne;
docair do dhamhna faoi fás
is an gnaoi tarra ar Tomás.

39 Mairg do-ní fraochdhacht ná fearg
ris an ngruadh gcorcra gcaoillearg;
mo ghéanar neach do-ní tlás
dá mbeath ar a thí Tomás.

40 Mac Briain Mhéig Shamhradhán shaoir
a lucht deabhtha ro dhiansgaoil,
gach greas dá ghreasaibh re gha
gá mheas re treasaibh Tána. Tánag

41 Nualaith Bhreagh, buime na gcliar,
bainmheirleach einigh Oirghiall,
ar muin mhná Eine n-a heoch
a-tá a heire don eineoch.

42 An t-eineach n-a fhior ghrádha
gun gheanmnaidh réidh rosgmhála;
a crodh mar ro chleacht ro chaith
nó gor ghabh neart ag Nualaith.

43 Inghean Mhéig Uidhir ucht bán,
glac mhéirgheal amlas uchtán,
gach eang greanta ó ghéis Chabha
mar shneachta ar éis fheartana. Tánag

44 Tánag d'athchur Fhódla air,
Aodh Ó Domhnaill Dúin Bhalair,
gealltair do rígh Fáil i bhfad
cáin as gach thír a dtánag.